

Bok om Ibsens

Nora-modell

Helge Matland

Da Ibsen skrev «Et dukkehjem» (1879), brukte han Laura Kieler, født i Tromsø i 1849, som rollemodell for Nora. Nå har Laura Kieler fått sin biografi.

Det er Inger-Margrethe Lunde som har skrevet boka «Mitt navn er ikke Nora». Her forteller hun historien til ei kvinne som var så mye mer enn bare en rollefigur for sin tids fremste forfatter.

Knapt 18 år gammel skrev Laura Petersen, som var hennes fødenavn, boka «Brands døtre», et motsvar til Ibsens «Brand». Her tok hun et oppgjør med Ibsen og tok til orde for et mildere kristendomssyn.

Skjebnesvangert møte

Et par år senere møttes dikterhøvdingen og hans unge kritiker i København. Ibsen ble fascinert av Laura Petersen, av hennes vinnende vesen, med en tyngde og et alvor, et brennende hjerte og en sterk vilje. Han oppmuntret henne til å fortsette å skrive, og han inviterte henne også til sitt hjem i Dresden. Hun tok imot invitasjonen, og reiste dit året etter.

Fem år senere, i 1876, skulle Laura Kieler oppleve noe som skulle få en avgjørende betydning for hennes videre liv. Hennes mann var syk av tuberkulose, og for å få ham frisk igjen, foretok hun seg noe som er svært sammenfallende med den historie Henrik Ibsen senere forteller om Nora i sitt mest kjente drama; «Et dukkehjem».

Det ble allment kjent at Laura var en modell for Ibsens Nora, og Laura opplevde Ibsens drama som et svik. Hun måtte oppleve å bli konfrontert med sin rolle som modell for Nora gang på gang. Hennes dømmekraft og moral ble trukket i tvil.

Ukjente sider

Inger-Margrethe Lunde har tidligere skrevet et skuespill om Laura Kieler, «Gi meg navnet mitt tilbake».

– Kan dette virkelig være sant, at Ibsen brukte og sviktet Kieler, slik du forteller, spurte mange. Derfor måtte jeg skrive hele hennes historie. Laura Kieler er ikke en litteraturhistorisk anekdote, forteller forfatteren Inger Margrethe Lunde.

– I 1997 ble det funnet mange hundre brev og et omfattende erindringsmateriale som Laura Kieler hadde etterlatt seg. Dette materialet avslører ukjente sider i forholdet mellom Ibsen og Kieler, og gjør det mulig å belyse kvinnen bak en av verdenslitteraturens mest sentrale modeller på en

FORFATTEREN: Inger-Margrethe Lunde har skrevet boka «Mitt navn er ikke Nora».

Foto: Fotograf Sturlason

FAKTA

Laura Kieler

- Født i Tromsø 9. januar 1849.
- Død i Aalsgaarde på Nord-Sjælland 23. april 1932.
- Skrev knapt 18 år gammel romanen «Brands døtre» (utgitt 1869) som et motsvar til Ibsens «Brand». Utgivelsen førte til kontakt med Ibsen.
- En ekteskapelig krise et par år senere dannet utgangspunktet for Ibsens «Et dukkehjem».
- Vakte oppsikt med skuespillet «Mænd af ære» (1890).
- Utga mer enn 30 bøker og hadde dansk kunstnerlønn.

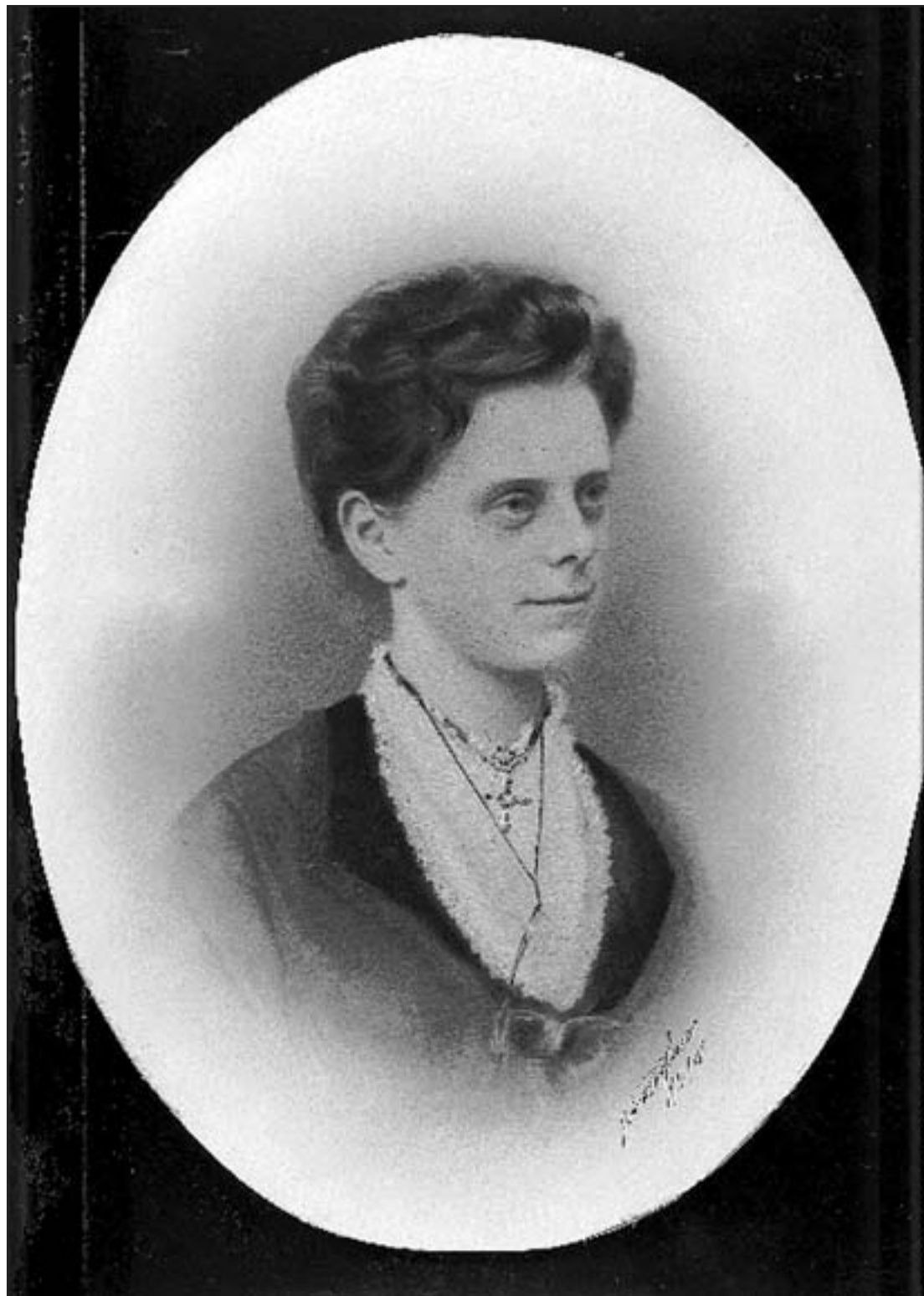
FAKTA

Inger-Margrethe Lunde

- Født 1953 i Minneapolis, USA.
- Forfatter, dramatiker og frilans kritiker innen litteratur, dans og teater.
- Leder av Norske Dramatikeres Forbund i perioden 2002 - 2006.
- Aktuell med boka «Mitt navn er ikke Nora», biografi om Laura Kieler, utgitt på Arneberg Forlag.

tydeligere og rikere måte enn hva man hittil har kunnet, forteller Lunde.

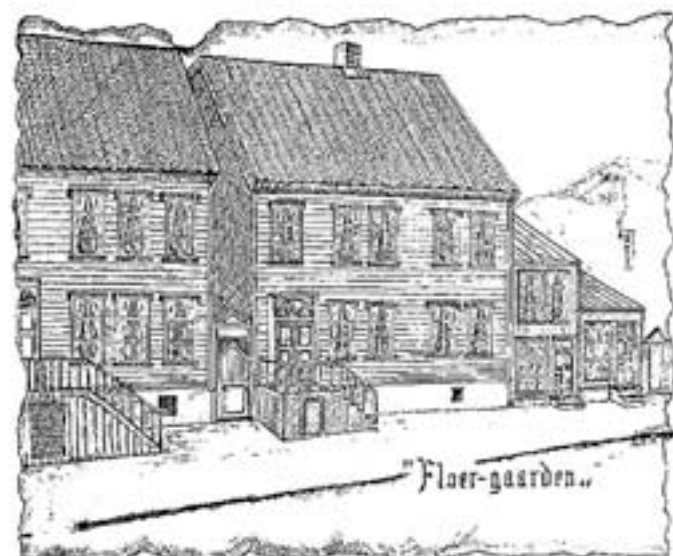
helge.matland@itromso.no
90953330

ROLLEMODELL: Laura Kieler ble Ibsens rollemodell for Nora i «Et dukkehjem». Nå er det skrevet en biografi om hennes usedvanlige liv.

HÅLOGALAND TEATER har også presentert Laura Kieler og hennes forhold til Henrik Ibsen i Elin Tinholts skuespill «Jeg er ikke Nora» som hadde premiere 19. mars i år i Terje Mærlis regi og med Guri Johnson i rollen som Laura Kieler.

– Jeg regner med at mange av dem som så den forestillinga fikk øynene opp for den sterke kvinneskjebnen. Nå gir jeg alle gjennom min biografi mulighet til å bli bedre kjent med Laura Kieler, sier Inger-Margrethe Lunde.

BODDE I TROMSØ: Her i Floergården i Storgata 96 i Tromsø bodde Laura Kieler i sin barndom. Illustrasjon fra boka «Mitt navn er ikke Nora».

Rekonstruksjonstegning: Roar Eilertsen